

Савчук Тетяна Іванівна, старший викладач кафедри криміналістики та судової експертології факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Охорона здоров'я є одним із пріоритетних напрямків державної діяльності, який реалізується шляхом виконання основних засад Конституції України, національних законів та міжнародних нормативно-правових актів щодо забезпечення доступної кваліфікованої медичної допомоги кожному громадянину України, запровадження нових ефективних механізмів фінансування та управління у сфері охорони здоров'я, створення умов для формування здорового способу життя. Поряд з цим вказана сфера на даному етапі розвитку суспільства потерпає від великої кількості посягань. Це як професійні злочини медичних працівників, так і ряд службових злочинів керівників медичних і та інших установ органів державної влади. Шкода, яка наноситься злочинами, вчиненими у сфері охорони здоров'я, має різний характер. Це може бути фізична шкода здоров'ю людини, матеріальна шкода як для потерпілого так і для юридичних осіб та держави, а також моральна шкода людині та шкода діловій репутації юридичної особи та авторитету органів державної влади.

Окремим питанням є шкода, яка спричинюється корупційними злочинами, адже проблеми корумпованості органів та службових осіб сфери охорони здоров'я на даний час стоять на основному плані. Саме значна кількість корупційних проявів в медичних установах і стала однією із причин негайного проведення медичної реформи.

Тому протидія корупційним злочинам у сфері охорони здоров'я повинна бути одним із пріоритетних напрямків діяльності правоохоронних органів. А отже і не може залишатись без уваги криміналістичної науки в аспекті розробки наукових та практичних рекомендацій для органів досудового розслідування.

Наукове забезпечення протидії корупційній злочинності в сфері охорони здоров'я є важливим завданням усіх наук кримінально-правового циклу. Поряд з цим, слід зазначити, що на науковому рівні вказана проблематика є практично недослідженою. Для справедливості, необхідно сказати, що в літературі розглядалися загальні проблеми протидії окремим видам злочинів у сфері охорони здоров'я. Так, кримінально-правові та кримінологічні аспекти цієї проблеми досліджували українські вчені В.О. Глушкова, Л.В. Омельчук, Т.Ю. Тарасевич, Г.В. Чеботарьова та інші. Вони також були предметом дослідження російських науковців О.Є. Боброва, Ф.Ю. Бердичевського, І. О. Нікітіної, І.Ф. Огаркова, Н. В. Павлової та інших. Поряд з цим, у криміналістичній науці вказані питання взагалі залишаються малодослідженими. Так деякі дослідження проводилися в аспекті криміналістичних методик розслідування окремого виду злочину такими вітчизняними вченими як Л.Г. Дунаєвською, Т.М. Кіян та М.В. Капустіною, а також російськими: В.Д. Прістанковим та Л.В. Сухарніковою. Безумовно, дослідження зазначених вчених мають суттєве значення для розвитку теорії та удосконалення практики розслідування окремих злочинів, вчинених медичними працівниками. Однак до цього часу не проводилось наукового аналізу щодо розслідування корупційних злочинів у сфері охорони здоров'я. Крім того багато питань залишаються дискусійними, а твердження науковців суперечливими, у зв'язку з чим вони потребують подальшого дослідження з метою розвитку та вдосконалення.

Недостатній стан розробленості вказаної наукової проблеми негативно позначається на науково-дослідній сфері та практичній діяльності правоохоронних органів. Адже специфіка самої сфери охорони здоров'я впливає на механізм вчинення корупційних злочинів, а отже і на практичні рекомендації щодо їх розслідування.

Саме потреба у розробці та аналізі теоретичних засад методики розслідування корупційних злочинів, вчинених у сфері охорони здоров'я обумовлює необхідність її подальшого дослідження. Метою такого дослідження повинно стати визначення криміналістичних засад формування та реалізації методики розслідування корупційних злочинів, вчинених у сфері охорони здоров'я. Для досягнення зазначеної мети мають вирішуватись наступні наукові завдання: здійснений криміналістичний аналіз корупційних злочинів, вчинених у сфері охорони здоров'я; визначені загальні положення методики розслідування корупційних злочинів, вчинених у сфері охорони здоров'я; досліджені проблемні аспекти розслідування корупційних злочинів, вчинених у сфері охорони здоров'я; розглянуті криміналістичні аспекти запобігання корупційним злочинам у сфері охорони здоров'я. Крім того, одним із завдань повинно стати формулювання пропозиції щодо удосконалення законодавства та відомчих нормативних актів, що регулюють діяльність правоохоронних, контролюючих органів та закладів охорони здоров'я, а також практичних рекомендацій щодо методики розслідування корупційних злочинів, вчинених у сфері охорони здоров'я.